

O CALIĆ OD ZAPOMNIENIA...

Kim jesteśmy

Jesteśmy uczniami **Gimnazjum w Lewinie Brzeskim**. Nasza aktywność i chęć do działania dla wielu dorosłych ludzi okazuje się imponująca. Zaczęło się kilka lat temu od adaptacji opustoszałego, zaniedbanego **barokowego pałacu** na budynek naszej szkoły. Pałac **wzniesiony został w 1722 roku dla Ottona Leopolda von Bess**, przedstawiciela rodu, który od XVI wieku związany był z miastem.

Gdy tylko zapadła decyzja o remoncie, **gimnazjaliści postanowili pomóc**. Chcieli od początku wziąć czynny udział w życiu szkoły. Aby nie stać z założonymi rękami, jak najprędzej wzięli się do prac porządkowych; noszono cegły, uprzątno gruz i śmieci. Pozyskiwaliśmy sponsorów i dobrowolnych darczyńców, organizowaliśmy (i robimy to nadal!) festyny, by wesprzeć gminę w jej poczynaniach na rzecz gruntowego remontu zabytku, który ostatecznie zakończył się w 2001 roku.

Dziś jesteśmy **dumni i szczęśliwi**, że możemy uczyć się właśnie tu. Nasze Gimnazjum jest jedną z ładniejszych siedzib szkolnych na Opolszczyźnie i nie tylko.

Wygląda na to, że **ratowanie zabytków weszło nam w**

krewni, ponieważ drugim budynkiem, który wzięliśmy pod swoje skrzydła, jest **kościół pod wezwaniem świętych Piotra i Pawła z 1312 roku**, który mieści się w sąsiedztwie naszego pałacu. Staramy się przywrócić go z powrotem do życia.

Krótką historia i najciekawsze elementy kościoła

Kościół Piotra i Pawła pierwotnie był kościołem katolickim, **ale w 1534 roku przejęli go Ewangelicy** i używali przez ponad 400 następnych lat. Jest to budowla **gotycka**, wielokrotnie przebudowywana.

W 1593 roku dobudowano niższe prezbiterium, wieżę z dachem namiotowym i nawę północną. W okresie renesansu odremontowano ją, nadając typowy dla tego okresu kształt kopuły. Zburzona została w 1945 roku, a odbudowana w pierwotnym, gotyckim kształcie. Na parterze wieży znajduje się dawna **kaplica chrztu**, gdzie wystawiony był kamienny, malowany **ołtarz-tryptyk z 1570 roku**, przedstawiający sceny z ukrzyżowania. Wykonany został przez uczniów Michała Kramera. Po odrestaurowaniu, przeniesiono go do lewińskiego kościoła parafialnego. Na uwagę zasługuje też **sufit kaplicy z 1593 roku**, przedstawiający wizerunek gołębic. Obok wieży znajduje się kwadratowa **zakrystia**, która służyła także jako sala szkolna. Prowadzą do niej metalowe, **ozdobne drzwi** z renesansowym zamkiem. Kościół zbudowany jest z cegły, remontowany był kilkakrotnie w XIX wieku oraz w latach 1909, 1940, 1958.

Zabytek posiada **trzy wejścia**: południowe, północne i

zachodnie, które było wejściem głównym. Nad nim, w niewielkiej wnęce, umocowana była **rzeźba świętego Piotra z XVII wieku**. Wejście zamykały drewniane drzwi.

W nawie głównej przy ścianach od strony południowej i północnej znajdują się dwukondygnacyjne **balkony** z miejscami siedzącymi. Łącznie z ławkami na parterze- w kościele było 1200 miejsc siedzących. Istniała możliwość ich wykupienia. Wejście na balkony i **chór muzyczny z barakowymi organami** umieszczono w części południowo zachodniej. Na granicy nawy i prezbiterium umieszczona jest **XVII - wieczna ambona** ozdobiona niegdyś **figurami Ewangelistów**, dziś nielicznymi **ornamentami przedstawiającymi liście akantu**.

Warto pamiętać o dobudowanej **w 1730 roku kaplicy grobowej** w północno-zachodniej części kościoła, w której znajdują się płyty nagrobne i epitafia. Ozdobiona ona jest **bogatą polichromią** ze scenami śmierci i życia wiecznego. W kościele zachowała się część **okien gotyckich** z resztkami **witraży**.

Sytuacja kościoła przez ostatnie lata

Kościół stale intrygował-tak miejscowych, jak i przyjezdnych. Ci, którzy pamiętali czas jego świetności, wspominali o nim, często opowiadali o jego wnętrzu i historii. Natomiast młodsze pokolenie zastanawiało się nad możliwością obejrzenia wystroju zabytku na własne oczy. Szukano informacji na temat świątyni w różnych źródłach. Niejednokrotnie wśród młodzieży powstawały legendy o

kościół, niektórzy próbowali zakraść się do środka. Nie było to trudne, gdyż budynek nie był szczególnie zabezpieczony. Zabytek wzbudzał ciekawość we wszystkich, co doprowadziło m. in. do wielu zniszczeń: **powybijano okna**, po części **zniszczono drzwi**, **zdevastowano wnętrze**. Ale to nie jedyne skutki zainteresowania kościołem, bowiem pojawili się gimnazjaliści, którzy na zawsze **wpisali się w historię najstarszego zabytku w Lewinie Brzeskim!**

Dlaczego i jak zajęliśmy się kościołem?

Trochę ze względu na naszą, można rzec, **tradycję** (lewińska szkoła mieści się przecież w zabytkowym pałacu z 1722 roku!), trochę jako **"nauka historii w praktyce"**, a przede wszystkim z **inicjatywy uczniów i nauczycieli z gimnazjum**, postanowiono zająć się świątynią. Pierwsze **prace porządkowe** rozpoczęły się we wrześniu 2002 roku. Na początek zaproszono specjalistę z Uniwersytetu Wrocławskiego - panią dr Beatę Lejman, aby pomogła w **rozpoznaniu zabytku** i wszystkich znajdujących się w nim **wartościowych przedmiotów**. Następnie zaczęto uprzątać **śmieci**, wynosić **gruz**, truć **korniki**, podczas czego znaleziono wiele wspaniałości. Były to m. in. oryginalne **pieśni** (głównie po niemiecku), kawałki **witraży**, części **organów**, **wazony**, **lampiony**, **skrzynię** i inne. Przedmioty, które tego wymagały, poddano rekonstrukcji. Co prawda nie było nas jeszcze w

gimnazjum, gdy to wszystko się zaczęło, ale teraz to my przejęliśmy pałeczkę i staramy się dopomóc kościołowi, jak tylko potrafimy. Przecież w ten sposób pomagamy sobie-poznając historię okolicy oraz wszystkich mieszkańcom, których nieraz zapraszamy do kościoła.

Nie tylko my

W 1999 roku absolwenci Krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych w ramach pracy dyplomowej odrestaurowali boczny tryptykowy kamienny ołtarz, który obecnie znajduje się w miejscowym kościele katolickim. Oprócz tego gmina Lewin Brzeski, która przejęła ten gotycko- renesansowy zabytek w dzierżawę na 50 lat od ewangelickiej parafii w Brzegu, wykonała podstawowy remont dachu i pomogła w zabezpieczeniu wnętrza.

Co nas pobudza i prowokuje do pracy?

Oprócz tego, że mieszkańcy są bardzo przychylnie nastawieni, doceniają nasze starania i liczą na nas, jesteśmy jeszcze związani z pewną organizacją, której członkowie w nas wierzą. Tą organizacją jest Centrum Edukacji Obywatelskiej, dzięki której mamy możliwość opiekować się kościołem w ramach projektu "Młodzież Adoptuje Zabytki". Brałismy udział w ogólnopolskiej prezentacji projektów pod tym hasłem i trzeba przyznać, że zostaliśmy zauważeni. Ponadto w III Ogólnopolskiej Prezentacji Projektów „Ślady Przeszłości” przygotowaliśmy projekt „Ratujmy nasz kościół”

Zgłaszaliśmy także zdjęcia zaadoptowanego do I edycji konkursu fotograficznego "Plusy Kościoła".

Jak kościół służy ludziom?

W pierwszą niedzielę wakacji 2003 zorganizowano "Dzień Otwartych Drzwi Kościoła". Ustalono, że za wejście będzie pobierana opłata w wysokości 1zł od osoby. Spodziewano się wielu gości, ale liczba 500 osób w jedno popołudnie była dla wszystkich wielkim zaskoczeniem. Zebrane pieniądze przeznaczono na dalsze prace w "naszym kościele". Obecnie kościół służy jako miejsce, gdzie organizowane są koncerty z różnych okazji. Ostatni, który odbył się w niedzielę 15. października 2006r., poświęcony był twórczości księdza Jana Twardowskiego. Połączyliśmy najpiękniejsze wiersze poety z polskimi piosenkami o podobnej tematyce, które wykonane zostały przez aktualnych i byłych uczniów gimnazjum. Przy wejściu można było kupić wykonane przez nas zakładki z sentencjami i fragmentami przytoczonych wierszy. Oprócz tego w roku 2005 właśnie ten kościół był centrum obchodów Bożego Ciała. W kościele parafialnym oraz w kilku miejscach na rynku przygotowano stacje dla wiernych, natomiast główna część ceremonii odbyła się w kościele ewangelickim.

Jak widać ów zabytek jest cenny z wielu względów. Staramy się ocalić go od zapomnienia. Dlatego mówimy o nim tak często, jak tylko się da, bo każde wsparcie materialne i duchowe pomoże mu przetrwać jeszcze kilka stuleci!!!